

צו הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה - חובות דיווח ומרשם) (שינוי התוספות לחוק),

התשע"ו - 2016

בתוקף סמכותי לפי סעיף 36 לחוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב – 2012¹ (להלן – החוק), לאחר שפרסמתי באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה הודעה לפי הסעיף האמור, ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, אני מצווה לאמור:

1. תיקון התוספת הראשונה לחוק

בתוספת הראשונה לחוק -

(1) בפרט 4, בטור ב', בעמודה "כמות סף לקרקע, לים, למקור מים ובשפכים", במקום "30" יבוא "אין חובת דיווח".

(2) אחרי פרט 4 יבוא -

טור ב'

"טור א'

מרכיבי הסביבה וכמויות הסף לדיווח (בקילוגרם)

רשימת החומרים המזהמים

מס' שם בעברית שם באנגלית כמות הסף כמות הסף לקרקע, לים, לאוויר למקור מים ובשפכים

4.1	חנקן אמוניאקאלי	Ammoniacal nitrogen	אין חובת דיווח	37.5
-----	-----------------	---------------------	----------------	------

(3) אחרי פרט 17, יבוא -

טור ב'

"טור א'

מרכיבי הסביבה וכמויות הסף לדיווח (בקילוגרם)

רשימת החומרים המזהמים

מס' שם בעברית שם באנגלית כמות הסף כמות הסף לקרקע, לים, לאוויר למקור מים ובשפכים

17.1	3,1 בוטדיאן	1,3 Butadiene	אין חובת דיווח	1
------	-------------	---------------	----------------	---

(4) אחרי פרט 82, יבוא -

טור ב'

"טור א'

מרכיבי הסביבה וכמויות הסף לדיווח (בקילוגרם)

רשימת החומרים המזהמים

¹ ס"ח התשע"ב, עמ' 238

מס'	שם בעברית	שם באנגלית	כמות הסף	כמות סף לקרקע, לים, לאוויר	למקור מים ובשפכים
82.1	חומר עדין	חלקיקי Particulate matter (PM2.5)	1,000	אין חובת דיווח".	
	שקוטר חלקיקיו קטן מ-2.5 מיקרומטר				
2.	תיקון התוספת השנייה לחוק	בתוספת השנייה לחוק -			
(א)	בפרט 47, בטור ב', בפסקה (11), במקום "קיבוע" יבוא "סכירה על".				
(ב)	בפרט 63, בטור ב', אחרי המילה "תעשיית" יבוא "בכושר ייצור של 12 טון מוצר מוגמר ליום".				
3.	תחילה	תחילתו של צו זה ביום פרסומו, והוא יחול לגבי דיווח שנתי לעניין שנת הכספים 2016.			

אבי גבאי
השר להגנת הסביבה

.....התשע"ו

(.....2016)

(חמ 4735-3)

דברי הסבר

לסעיף 1

הוראות חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב – 2012 (להלן – חוק מפל"ס) עוסקות בין היתר בחובות דיווח אודות פליטה או העברה של חומרים מזהמים או פסולת. רשימת החומרים המזהמים אשר יש לדווח אודות פליטתם לסביבה קבועה בתוספת הראשונה לחוק.

מוצע לתקן תוספת זו באופן המפורט להלן:

1. שינוי סף הדיווח של חומר מזהם מסוג "אמוניה" – כיום, נדרש דיווח אודות כמות האמוניה הנפלטת לקרקע, לים, למקור מים ובשפכים, אם כמות זו שווה או עולה על 30 ק"ג לשנה. בשנים

שחלפו מאז שנחקק החוק, התברר כי נתון זה של כמות האמוניה הנפלטת לקרקע, לים, למקור מים ובשפכים, איננו הנתון הרלבנטי הנדרש בהקשר זה, אלא כמות החנקן האמוניאקאלי הנפלטת. נתון זה כולל בתוכו גם את כמות האמוניה הנפלטת, והוא הנתון הרלבנטי בהקשר לפליטה לקרקע, לים, למקור מים ובשפכים. לפיכך, מוצע לקבוע כי אין חובת דיווח אודות פליטת אמוניה לקרקע, לים, למקור מים ולשפכים, ובמקום זאת לקבוע כי ידרש דיווח אודות פליטת חנקן אמוניאקאלי למרכיבי סביבה אלה.

2. הוספת חובת דיווח אודות פליטת חנקן אמוניאקאלי לקרקע, לים, למקור מים ובשפכים – כאמור בסעיף 1 שלעיל, ישנה חשיבות לדיווח אודות פליטת חנקן אמוניאקאלי למרכיבי הסביבה האמורים. סף הדיווח המוצע לעניין זה הינו 37.5 ק"ג לשנה. סף זה נקבע בהתאם לערכים המותרים של חומר זה, בעת הזרמת שפכים לנחל (ערכים המגלמים את הסטנדרט המחמיר ביותר), כפי שנקבע בתוספת הראשונה לתקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים), התשי"ע – 2010.

3. הוספת חובת דיווח אודות פליטת 1,3 בוטדיאן (1, 3 Butadiene) - 1,3-בוטדיאן נוצר בתהליך זיקוק נפט. הוא משמש כחומר גלם בתהליך ייצור גומי סינטטי וחומרי פלסטיק. מקורות הפליטה האפשריים של חומר מזהם זה הם כתוצאה מתהליכי הפקת נפט וגז, שריפת דלק במנועי כלי רכב, שריפת צמחיה ותעשיית ייצור גומי וחומרים סינטטיים. לחומר מזהם זה השפעות בריאותיות שונות, והוא מוגדר כחומר שסביר שהוא מסרטן לבני אדם. בנוסף, לחומר מזהם זה השפעות בריאותיות נוספות - גירוי בעיניים ופגיעה במערכת הנשימה ובמערכת העצבים. חשיפה ארוכת טווח עלולה לפגוע בלב ובריאות. לאור ההשלכות הבריאותיות של חשיפה לחומר מזהם זה, ומכיוון שסביר שהינו חומר מסרטן לבני האדם, מוצע לקבוע כי הסף הכמותי לדיווח יהיה ק"ג 1 בלבד.

4. הוספת חובת דיווח אודות פליטת חומר חלקיקי עדין מרחף שקוטר חלקיקיו קטן מ-2.5 מיקרומטר (PM2.5) - חומר מזהם זה הינו חלקיקים הקטנים מקוטר של 2.5 מיקרומטר. כאשר נושמים חלקיקים אלה הם מסוגלים לחדור לעומק דרכי הנשימה ולריאות. החלקיקים מכילים חומרים רבים, כגון מתכות, פחמן שחור ופחמן אורגני, כימיקלים אורגניים, אמוניה, סולפטים, ניטרטים וחלקיקי קרקע. החלקיקים נפליטים לסביבה כתוצאה מתהליכים שונים. תהליכים לא טבעיים, הגורמים לפליטת חלקיקים אלה הם: שריפת דלקים (חלקיקים הנפליטים מארובות מפעלי תעשייה ותחנות כח וכן מצינורות פליטה של כלי רכב, שריפות גזם, חימום ביתי וכד'). בשל מידתם הקטנה במיוחד של חלקיקים אלה, כושר חדירתם אל עומק מערכת הנשימה ומשם אל מערכת הדם הוא גדול יותר, ועל כן חלקיקים אלה בעלי השפעה בריאות וסביבתית ניכרת. משום כל האמור לעיל, ראוי כי מידע אודות פליטת חלקיקים אלה ידווח בהתאם להוראות חוק מפלי"ס, ייבדק על ידי הרשם ויפורסם לעיון הציבור. הסף הכמותי המוצע לדיווח הינו סף של פליטת 1,000

² ק"ית 6886, התשי"ע.

ק"ג לשנה. סף נמוך יחסית זה מבטא את מידת ההשפעה של חלקיקים אלה על בריאות הציבור ואת חשיבות איסוף המידע הנוגע לו. סף הפליטה נקבע, בין היתר, ביחס לסף הפליטה הקבוע ל- PM10, ומתוך ביצוע הערכה של כמות המפעלים הפולטים חלקיקים אלה אשר ידרשו לדווח. הערכת המשרד להגנת הסביבה היא כי קביעת סף פליטה של 1,000 ק"ג לשנה, תביא לכך ש54% מהמפעלים הפולטים חלקיקים אלה ידווחו על 98% מכמות החלקיקים הנפלטים.

לסעיף 2

הוראות חוק מפל"ס חלות על מפעלים אשר מתקיימת בהם אחת או יותר מהפעילויות המנויות בתוספת השנייה לחוק האמור. מוצע לתקן תוספת זו באופן המפורט להלן:

1. תיקון סוג טיפול או סילוק בפסולת מסוכנת – פרט 47 לתוספת השנייה לחוק מפרט 11 סוגי פעילויות אשר העיסוק בהם מהווה טיפול או סילוק של פסולת מסוכנת ואשר העיסוק בהם, בכמות השווה או עולה על 10 טון ליום, מחייב דיווח לפי הוראות החוק. רשימת סוגי הפעילויות נקבעה לפי רשימת סוגי הפעילויות המופיעה בהקשר זה בסעיף 5.1 לתוספת הראשונה לדירקטיבה של מועצת האיחוד האירופי בדבר פליטות מתעשייה – (Directive on Industrial Emissions 2010/75/EU, להלן - IED). אולם, עיון מדוקדק ב- IED ובתוספת השנייה לחוק, מראה כי חלה טעות בתירגום המונח "Surface impoundment". התרגום הנוכחי של מונח זה, המופיע בפסקה (11) לפרט 47, הינו "קבוע פני השטח", אולם נראה כי התרגום הנכון הינו "סכירה על פני השטח", ועל כן מוצע לתקן את סוג הפעילות כך שיהיה כתוב בפסקה (11) "סכירה על פני השטח".

2. תיקון סוג פעילות של "עיבוד עורות" - פרט 63 לתוספת השנייה לחוק מפל"ס קובע כי פעילות מסוג "עיבוד עורות תעשייתי" מחייבת בדיווח. עיון ב- IED וכן בפרוטוקול קייב שעניינו יצירת מרשם של פליטות והעברות של חומרים מזהמים לסביבה (PRTR – Pollutant Release and Transfer Register), מראה כי במסמכים אלה חובות שונות, לרבות חובת דיווח, נוצרות בגין עיסוק בסוג הפעילות האמור לעיל שהוא בהיקפי ייצור של 12 טון ליום מוצר מוגמר ולמעלה מכך. לפיכך, מוצע לתקן את פרט 63 האמור בהתאם.

לסעיף 3

מוצע לקבוע כי הצו יחול החל מיום פרסומו, ולהבהיר כי השינויים המפורטים בו, יחולו לעניין דיווח שנתי לעניין שנת הכספים 2016 אשר מוגש בפועל בסוף מרץ 2017. החלת חובת הדיווח לא תחייב איסוף נתונים שאינם זמינים ממילא בידי בעלי המפעלים, מאחר שהם מבוססים ממילא על חישוב והערכות.